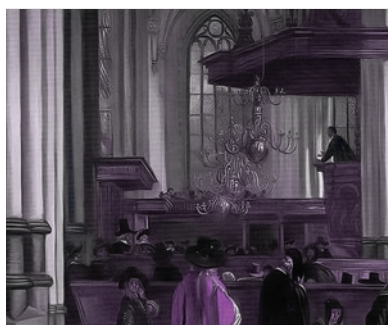

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de AAMBINDER

**GEREFORMEERDE GEMEENTE
MIDDELBURG-ZUID**

06 Het uitgangspunt
voor de prediking

10 Een ingrijpend
voorstel

13 Woestijnvaders

De noodzaak van een Scheidsman

ds. A.T. Huijser, Rijssen

De 'zaak Job' is niet alleen een zaak tussen God en satan geweest, maar ook tussen God en Job. Satan heeft Jobs godsvrucht willen vernietigen. God heeft Jobs godsvrucht daarentegen willen oefenen en verdiepen.

► Er is geen scheidsman tussen ons, die zijn hand op ons beiden leggen mocht.

Job 9:33

In de aanhef van hoofdstuk 1 wordt veel genoemd, maar ook iets gemist. Jobs geestelijk bezit wordt er rijk beschreven: '... en dezelve man was oprecht en vroom en godvrezende en wijkende van het kwaad'. Maar er wordt hier ook iets gemist. Nee, dat gemis heeft Job zelf in de dagen van zijn voorspoed niet onderkend. Dat heeft God hem langs het pad van de tegenspoed ontdekt. Hoe? Onder andere door twee kromme preken. Redevoeringen eigenlijk, die beide

geschoeid waren op de leest van het verbroken werkverbond. Krom in de toepassing, maar recht in de leer. De één van Elifaz, de andere van Bildad. Beide 'vrienden' hebben Job Gods rechtvaardigheid gepredikt. Elifaz zegt in hoofdstuk 4 vers 17: 'Zou een mens rechtvaardiger zijn dan God? Zou een man reiner zijn dan zijn Maker?' In hoofdstuk 8 spreekt Bildad woorden van gelijke strekking, als hij zegt: 'Zou dan God het recht verkeren, en zou de Almachtige de gerechtigheid verkeren?' Beide vrienden spreken ware woorden, ook al brengen ze er in hun toepassing niets van terecht.

Heilig recht

God gebruikt hun woorden echter als pijlen om Jobs ziel te treffen. Uit alles blijkt dat de boodschap van het vlekkeloos heilig recht des Heeren meer en meer haar doorwerking krijgt in het hart van Job. Al spartelt hij gedurig om zichzelf te rechtvaardigen en werpt hij zijn persoonsgerechtigheid op één hoop met zijn zaaksgerechtigheid, maar de Geest des Heeren drijft hem al meer in het nauw.

Het gevolg? Job begint een gemis te ontdekken in zijn leven. Hij zegt in de tekst: 'Er is geen scheidsman tussen ons, die zijn hand op ons beiden leggen mocht'. Job is aan de weet gekomen dat God geen man is zoals hij (vers 32). In de verzen 2 en 3 heeft hij het verwoord: 'Waarlijk, ik weet dat het zo is; want hoe zou de mens rechtvaardig zijn bij God? Zo hij lust heeft om met Hem te twisten, niet één uit duizend zal hij Hem beantwoorden'. Job ontdekt dat zijn oprechtheid, zijn vroomheid en zijn godsvreze ontoereikend zullen zijn als God in het recht gaat treden. Hij heeft een scheidsman nodig, één die tussentreedt. In hoofdstuk 17 vers 3 zegt hij: 'Zet toch bij, stel mij een borg bij U'.

Lezer, ligt daar ook uw worsteling? Is de Heere ook voor uw ziel het pad van het gericht ingeslagen en staat u met lege handen? Misschien hebt u evenals Job uzelf zoeken te rechtvaardigen, maar hebt u uw gerechtigheden gaandeweg in een

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE MIDDELBURG-ZUID

In verband met het gebrek aan zitplaatsen in het kerkgebouw aan de Segeersstraat én de aanleg van enkele nieuwe woonwijken aan de zuidkant van de stad, wordt op 9 mei 1971 de eerste kerkdienst in Middelburg-Zuid gehouden. Als plaats van

samenkomst fungeert het wijkgebouw Het Zuiderbaken aan de Rentmeesterlaan. Vanaf 4 juni 1972 worden er 's zondags twee diensten gehouden. Op 27 oktober 1973 legt ds. G.A. Zijdeveld de eerste steen van de Zuiderkerk en op 5 juli 1974 neemt hij het nieuwe zeshoekige kerkgebouw (met 650 zitplaatsen) in gebruik met een preek over 1 Koningen 8:29a: 'Dat Uw ogen open zijn, nacht en dag, over dit huis'. Na enkele jaren een afdeling van Middelburg-Centrum te zijn geweest, vindt op 28 december 1977 de instituering tot zelfstandige gemeente plaats. In 2013 wordt het kerkgebouw gerenoveerd. Tevens wordt het aantal zitplaatsen uitgebreid tot 740. De gemeente telt 593 belijdende leden en 424 doopleden.

wegwerpelijk kleet zien veranderen. Heeft het in uw ziel een Middelaars-gemis verwekt? Een verlangen naar een scheidsman? Ach, Jobs gemis is met eerbied gesproken allereerst het gemis van God geweest. Lezen we het niet in Jeremia 30 vers 21: 'Wie is hij die met zijn hart borg worde om tot Mij te genaken? spreekt de HEERE'. Nog voordat Job de verzoening zocht met God, heeft God die gezocht voor Job. God Zelf heeft het pad van de verzoening gebaad en voor een Scheidsman gezorgd.

Hemelse Scheidsman

Wat voor Job in de tekst nog een vraag is, dat is voor ons de blijde boodschap van het Evangelie. Er is een Scheidsman! Eén Die dicht genoeg bij God staat om Zijn hand op een heilig en rechtvaardig God te kunnen leggen en Die dicht genoeg bij de mens staat om Zijn hand op een doodschuldig mens te kunnen leggen en die beiden met elkaar te verzoenen. Jezus Christus, de mens geworden God en de God gebleven mens. God kon en kan van Zijn recht niet af en de mens kan van zijn schuld niet

Alles wat wij tussen God en ons stellen, schiet tekort.

af. En daarom zullen die twee partijen nooit met elkaar verenigd kunnen worden, dan alleen door de arbeid van de hemelse Scheidsman. Toen Christus voor al de Zijnen tussentrad, is het van twee kanten op Hem aangelopen. Enerzijds is de eis van Gods gerechtigheid en Zijn brandende toorn over de zonden op Hem aangelopen. Anderzijds is de stroom

van ongerechtigheden van al Zijn volk op Hem aangelopen. Als de Middelaar Gods en der mensen heeft Hij het naar beide zijden goedge maakt. Hij heeft aan de kant van God aan het recht voldaan en aan de kant van de zondaar de zonde weggedragen. En zo heeft Hij een vlak veld gemaakt, waarin God en mens elkaar kunnen ontmoeten. Lezer, wanneer kunnen wij onze Rechter onder ogen komen? Alleen wanneer Christus voor ons is tussengetreden. Alles wat wij tussen God en ons stellen, schiet tekort. Alleen de gerechtigheid van Christus redt van de dood. Hij heeft Zijn doorboorde hand gelegd op het hart van de Vader en de hitte van Zijn gramschap geblust. Hoe groot als Hij Zijn doorboorde hand legt op uw schuldige ziel en Zijn zoete fluisterstem doet horen: 'De straf die u de vrede aanbrengt was op Mij'.

Gewillig en bekwaam

Lezer, wij mogen u deze Scheidsman aanwijzen als een gewillige, maar ook zeer bekwame Scheidsman. Voor Hem bestaan er geen hopeloze gevallen. Hij wijst geen zaken van de hand. De verzoenende kracht van Zijn arbeid is oneindig veel groter dan de verdoemende kracht van onze zonden. Maar weet dat als deze Scheidsman voor u niet is ingetreden en Gods toorn niet voor u op Hem is uitgewoed, dan zal het zich tegen ú keren. Smeek om de leiding van de Heilige Geest. Bedel om schuld ontdekkende genade, maar ook om schuld vergevende genade en rust niet voordat u op goede gronden zeggen mag: 'Want ik weet: mijn Verlosser leeft'.

De overvloeiende fontein van Gods genade stroomt nog. Kom dan als een bedelaar, kom dan als een onwaardige in uzelf, kom dan met alles wat u veroordeelt voor God en laat u zaligen. Weet u niet te komen? Hij kan tot u komen! Laat Hem dan uw noodgeschrei maar horen: 'Gij Zone Davids, ontferm U mijner!' Hij wacht om genadig te zijn. ♦

Uit:
HET ABC VAN HET GELOOF
dr. A. Comrie
(uitg. De Banier, 2016).

A

AANHANGEN

Een tweede benaming van het geloof komen we tegen in 1 Korinthe 6:17. Daar noemt Paulus het geloof een 'aanhangen'. Hij zegt namelijk: 'Die de Heere aanhangt, is één geest met Hem'. Het is niet onwaarschijnlijk dat de apostel hier een zinspeling maakt op de leer van de kabbalisten (Kabbala is een vorm van joodse mystiek die binnen rabbijnse kringen ontstond in het twaalfde-eeuwse Europa, red.). Zijn woorden kunnen tenminste vanuit hun leer enigszins duidelijk gemaakt worden. De kabbalisten stellen het zo voor dat de zielen zich voortdurend bezighouden met het beschouwen van God en zo'n innige gemeenschap met Hem oefenen, dat ze op deze wijze met God verenigd worden. Zij vormen dan als het ware één ziel met Hem. Zij bedoelen dat echter niet zoals de platonische wijsgeren en de mystici heel extreem benadrukken dat hun zielen één met God zijn doordat ze ineensmelten met het Goddelijke Wezen. O nee, zij bedoelen dat de ziel in die zin één met God is, dat zij hetzelfde wil en hetzelfde doet als Hij. Een dergelijk taalgebruik is in alle talen ook heel gebruikelijk.

Geloofswerkzaamheden

Deze benaming voor het geloof drukt een aantal geloofswerkzaamheden uit. We kijken dan eerst naar de vertaling van het woord in het Nederlands: aanhangen.

- a. Het geeft aan dat een mens na vele moeilijkheden en tegenspoeden en na lang zoeken naar Jezus als de Borg en de enige Middelaar Hem uiteindelijk vindt. Hij ziet Hem dan niet van veraf maar van heel dichtbij. ▶

- Hij ziet dat Jezus voor hem de geschikte en noodzakelijke Persoon is. Daarom geeft hij Hem ook de hoogste achting. Dit is het wat ongetwijfeld altijd in het geloof moet worden verondersteld. Jezus openbaarde Zijn heerlijkheid, en de discipelen geloofden in Hem. Asaf zegt dan: 'Wien heb ik nevens U in den hemel?' (Ps. 73:25).
- b. De gelovige grijpt Hem aan en omhelst Hem als de enige en volmaakte Persoon, Die alles voor hem en zijn geluk betekent en Die zijn enige grond van troost is in leven en in sterven. Hij doet dat met al zijn gevoelens en met alles wat in hem is. Hij acht Christus boven alles. Hij stelt Hem zo hoog en eert Hem zó dat in vergelijking met deze Jezus al het andere wel in zijn achting moet dalen. Paulus kende dezelfde werkzaamheden in zijn hart, want hij zegt: 'Ik acht ook alle dingen schade en drek te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus, Jezus, mijn Heere; om Wiens wil ik al die dingen schade gerekend heb, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen' (Filip. 3:8). Daarom zegt de psalmdichter ook: 'Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde. Bezwijk mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen mijns harten en mijn Deel in eeuwigheid' (Ps. 73:25 en 26). De gelovige hangt Jezus ook aan met de meest innige liefde, die op zuivere wijze uit de grond van het hart komt. 'Ik zal U hartelijk liefhebben, HEERE, mijn Sterkte' (Ps. 18:2). Hij hangt Hem aan met al de tegenheid die in hem is. Zo was het ook met de Kerk, Die Hem in de nacht begeerde met haar ziel, die Hem ook vroeg zocht met de geest die in haar binnenste was (volgens Jes. 26:9).

► wordt vervolgd

Invloed van moderne media

ds. G.W.S. Mulder, Ridderkerk

Weet u nog van de injectienaald? Die is een voorbeeld van de vérgaande invloed van de media. Vandaag de dag wordt de media-invloed veel meer vergeleken bij een spiegel of een katalysator.

Moderne media spiegelen het leven van de mensen en brengen versterkende effecten aan. Als je media-invloed vergelijkt met een injectienaald kun je nog ontwijken. Maar bij een spiegel lukt dat praktisch niet. Wie laat zich door een spiegel niet beïnvloeden?

Is de invloed echt zo algemeen? Een praktisch voorbeeld: in een wereld zonder boeken wordt informatie geordend zoals het op de mensen afkomt. Dat is dus heel realistisch. Wie een boek leest, begint bij hoofdstuk 1 en dan volgt de rest. Zo is meerdere eeuwen het denken van de mensen geordend en gesystematiseerd. Maar nu hebben we een computer en gebruiken we Windows. Dat betekent letterlijk 'ramen'. Op het ene scherm van de computer kun je tegelijk meerdere 'ramen' openzetten. Bijvoorbeeld één voor de tekstverwerking, één voor een nieuwssite, enzovoorts. Ziet u wat er gebeurt? De manier waarop je naar het leven kijkt, was eerst al veranderd door de ordening van 1 tot zeg maar 12. Volgens de nieuwste verandering is alles tegelijk mogelijk. Alles kan, en u moet kiezen wat u wilt. En wat u ziet, is meer dan alleen maar

letters. Het is beeld: nét echt! Alles kan tegelijk waar zijn. Het is maar hoe u erover denkt en wat u erbij voelt. Er is niet één lezer van De Saambinder die zich aan deze invloed kan onttrekken. Dit is er maar een voorbeeld van dat de invloed algemeen is en minstens zo ingrijpend als die van een injectienaald.

Strijd tegen de zonde

Hoe kunnen we waakzaam zijn? Goede boeken moet je lezen en slechte niet. Zo wordt in onze gezinnen ook gesproken over moderne media. Laat dat gesprek alstublieft plaatsvinden. Wat zonde is, moeten we ook zonde noemen - en dat schuwen en mijden. Wat is er op internet bijvoorbeeld veel te zien aan moord en overspel. Daar mogen wij geen deel aan hebben! Wie kritiekloos en ongeremd gebruikmaakt van moderne media, volgt een levensstijl die niet is in de vreze des Heeren.

Digitale media hebben enorm versterkende effecten. Het leven zonder God en tegen Zijn Woord en gebod wordt niet alleen aantrekkelijk voorgesteld. Door de knappe techniek hecht het makkelijker en dieper in ons. En ons hart was al door de zonde bedorven. Het is dus echt onverminderd nodig dat we waar mogelijk afstand houden, filteren en doseren.

Geesten beproeven

De opkomst van bewegend beeld is aantrekkelijk, maar we staan er ook huiverig tegenover. Aan bladzijden met letters en foto's zijn we gewend. Zoals het boek communicatie abstract maakt, zo maken digitale media die virtueel. Het verschil tussen die twee is minder principiële dan we wellicht zouden denken. Beide wijken af van de realistische informatie-uitwisseling zoals God die in de schepping heeft gelegd.

Wel zijn we in een leefpatroon terechtgekomen dat nog weer verder van Gods goede schepping af staat. Vermijden is niet altijd mogelijk. Dus zullen we meer dan ooit ons van de gevaren bewust moeten zijn. We moeten afstand houden. Als dat niet letterlijk kan, dan moet het onze geestelijke houding kenmerken. Zoals Paulus dat noemt: 'Die kopen, als niet bezittende; en die deze wereld gebruiken, als niet misbruikende; want de gedaante dezer wereld gaat voorbij' (1 Kor. 7:30 en 31).

We hebben dringend behoefte aan mensen als Comrie, die de geest van zijn tijd probeerde te doorzien. Wie van ons heeft de moed om zo te denken en op te treden als hij? Ziet u biddend uit naar jonge mensen die zo in het leven staan? Gaat u hen vóór?

Vreze des Heeren

Laten de ontwikkelingen rond de moderne media ons niet uit het lood slaan. De invloeden worden wel indringender, maar ze zijn niet nieuw. De ontleding waar wij mee te maken hebben, stelt ons voor zorgen. Maar ze bepaalt ons ook bij de kern. De Heere heeft ons niet allereerst opgedragen om te lezen, maar om te

► We gebruiken Windows. Op het ene scherm van de computer kun je tegelijk meerdere 'ramen' openzetten. Alles kan, en wij moeten kiezen.

luisteren. Het geloof is immers uit het gehoor, en het gehoor door het Woord van God (Rom. 10:17). Wij en onze kinderen hebben nodig te leren horen naar Zijn Woord. Dichter bij de wederkomst zullen meerderen zich van de waarheid van Gods Woord afkeren. Dat raakt ons. Maar toch zal de HEERE in elke tijd de kracht en majesteit van Zijn Woord betonen. Hij zorgt dat het late nageslacht daarin mag delen.

Wij en onze kinderen hebben nodig te leren horen naar Zijn Woord.

Zonder dat het zo werd genoemd, is de digitale revolutie op onze Generale Synode onderwerp van gesprek geweest. De eerste besprekingen hierover werden geleid door ds. A.F. Honkoop. Stellig relativeerde hij de ontwikkelingen en ook de maatregelen die ertegen werden bedacht. Het verbaasde mij als jonge ambtsdrager dat deze gezaghebbende predikant op dit spannende punt zo rustig en krachtig naar voren kwam. Maar het maakte ook diepe indruk dat hij met ernst en liefde wees op het onmisbare belang van de vreze des Heeren. Alleen het ware geloof in Christus maakt tot een vreemdeling op deze aarde. Want dan worden we door de Heilige Geest geleid uit het Babel hierbeneden naar het Jeruzalem dat boven is. Inderdaad, hier ligt voor kinderen van de revolutie de enige weg van behoud. De Heere verlene ons de genade om dit profetisch getuigenis te behartigen. ♦

► slot

Het uitgangspunt voor de prediking

ds. A. Schot, Nunspeet

Voor mij ligt een keurige uitgave van uitgeverij Den Hertog met de titel "Tussen tekst en toepassing". Op de cover is een prachtige afbeelding te zien van het interieur van de Oude Kerk te Amsterdam tijdens het houden van een preek. Het schilderij werd in circa 1655 vervaardigd door Emanuel de Witte.

In het boek vinden we een bijna 400 pagina's tellend onderzoek naar 'het tijdbetrokken element in de homiletiek van de gereformeerde piëtisten in de Nederlanden 1600-1800'. De auteur is ds. G.W.S. Mulder, die op dinsdag 28 november 2023 op dit onderwerp promoveerde aan de Vrije Universiteit te Amsterdam na een studie van ongeveer tien jaar. Omdat dit een homiletische dissertatie betreft, werd mij gevraagd hieraan in een viertal artikelen aandacht te geven in De Saambinder. Dit wil ik graag doen omdat het een waardevolle bijdrage betreft voor de predikkunde in een tijd waarin de bevindelijke prediking zo onder druk staat.

Vertaalslag maken

Broeder Mulder deed onderzoek naar de preekmethode van twaalf piëtisten in de zestiende en zeventiende eeuw. Hun namen zijn: William Perkins, Guilielmus Amesius, Willem Teellinck, Gisbertus Voetius, Johannes Martinus, Johannes Hoornbeeck, Guilielmus Saldenus, David Knibbe, Everhardus van der Hooght, Salomon van

Til, Campegius Vitringa en Friedrich Adolph Lampe. Het onderzoek richtte zich op de vraag hoe deze predikanten de vertaalslag maakten van de Bijbeltekst naar de toepassing. We stellen vast dat al deze vaders het noodzakelijk

vonden om bij de preektekst een toepassing te maken. Dit is voor ons als predikers en hoorders van de 21e eeuw nog altijd een belangrijk gegeven. Onze prediking gaat terug op een traditie waarin men de leer van de Schrift dicht bij het hart van de hoorders wist te brengen.

Nuttig tot lering

Andreas Hyperius baseerde de Schriftuurlijke grond van de toepassing op 2 Timotheüs 3:16: 'Al de Schrift is van God ingegeven, en is nuttig tot lering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing die in de rechtvaardigheid is'. De vaders hanteerden in hun preek drie elementen. Ten eerste de verklaring. In dit gedeelte van de preek vinden we een zorgvuldige uitleg van de Bijbeltekst en wordt Schrift met Schrift vergeleken. Ten tweede de lering. In dit gedeelte van de preek vinden we een bredere verankering van het thema in de Schrift. Ten derde de toepassing. In dit gedeelte van de preek worden de hoorders persoonlijk aangesproken in hun onderscheiden omstandigheden.

De drieslag verklaren, leren en

► Het interieur van de Oude Kerk in Amsterdam tijdens het houden van een kerkdienst (detail van cover besproken boek). Vervaardigd door Emanuel de Witte, ca. 1665.

Een boetedag

ds. P.J. de Raaf, Boskoop

**Heiligt een vasten, roept een verbodsdag uit,
verzamelt de oudsten en alle inwoners dezès lands
ten huize des HEEREN uws Gods, en roept tot den HEERE.**

Joël 1:14

toepassen wordt de homiletische drieslag genoemd. De leringen zijn de schakel tussen de verklaring en de toepassing. W. Perkins is één van de grondleggers van het leringen-concept. Door de leringen krijgt de hoorder een maximaal Bijbels inzicht in de betekenis van de tekst voor de actuele situatie.

De toepassing komt op uit de Schrift en krijgt door de leringen een goede Bijbelse basis.

Ds. Mulder constateert wel een onderscheid tussen de Voetianen en de Cocceanen. De Voetianen zagen in de leringen een methode om de kernboodschap te versterken. Prioriteit hebben bij hen thema's als de Wet, de eschatologie, de Christologie en de heilsorde. De Cocceanen vonden de leringen niet nodig om bij de kern te komen. Wel is positief dat zij veel aandacht besteedden aan de exegetische.

Tijdbetrokken element

Het maken van de toepassing heeft alles te maken met de tijdbetrokkenheid van de preek. Dit tijdbetrokken element heeft twee aspecten. Aan de ene zijde is er het theologische uitgangspunt. Door het werk van een Drie-enig God worden zondaren zalig. Het is noodzakelijk dat de mens dit in zijn leven leert kennen in de weg van wedergeboorte. Dit bleek in de onderzochte homiletieken een wezenlijk uitgangspunt voor de prediking. Het andere aspect is de antropologische actualiteit. De gemeenteleden bevinden zich in omstandigheden waarin rijkdom, armoede, ziekten en rampen beleefd worden. Ook spelen geografische omstandigheden en maatschappelijke en godsdienstige vragen mee. De preek komt tot verschillende hoorders in onderscheiden omstandigheden.

Misschien kunnen we ons voorbereiden op de volgende artikelen door onszelf af te vragen: hoe geef ik dit gestalte als prediker, en hoe zit ik in de kerk als hoorder? ♦

► wordt vervolgd

Het is lang geleden dat de Nederlandse overheid een biddag heeft uitgeschreven. Wanneer er grote zorgen waren in het volksleven voelde men de noodzaak om samen te komen voor een dag van afzondering en gebed. In Joël 1 vinden we een biddag die wordt uitgeschreven door de HEERE Zelf. Door de dienst van Zijn profeet roept Hij het volk samen om tot Hem te bidden.

Verootmoediging op de biddag

Joël roept op om een dag te heiligen. Deze dag moet apart gezet worden voor het gebed tot de Heere. Het zal tevens een verbodsdag zijn. Op een verbodsdag mocht geen dienstwerk verricht worden (Lev. 23:36). Het dagelijks werk werd neergelegd en alle niet-noodzakelijke activiteiten werden uitgesteld.

Wat een onderwijs voor onze bid- en dankdagen! Het is een Bijbelse zaak als dat dagen van afzondering zijn, waarbij we een vrije dag opnemen als dat enigszins mogelijk is. Wat zou de vrucht zijn van onze bid- en dankdagen wanneer we er nog geen vakantiedag voor overhebben? Joël roept ook op om te vasten. Het volk moest alle eten en drinken laten staan. Het werd een dag 'in welchen gij samenkomende en u van spijze en drank onthoudende, u uitwendiglijk en inwendiglijk voor den Heere vernedert, uw boetvaardigheid openlijk betuigt en Hem om genade bidt' (kanttekening 28). Het Bijbelse vasten is dus geen prestatie waarmee je iets verdient, maar een middel om innerlijke verootmoediging ook aan de buitenkant tot uiting te brengen. Is het geen verlies dat zúlk vasten weinig of geen praktijk is in onze gemeenten?

Bidders op de biddag

De biddag wordt gehouden in de tempel. Natuurlijk is de binnenkamer de eerste plaats om te bidden, maar ook het gezamenlijke, openbare gebed is noodzakelijk.

De eersten die worden geroepen om de biddag te houden, zijn de oudsten. De ouderen, die gezag hadden en die geroepen waren om leiding te geven. De oudsten moeten als eerste onderkennen wat er aan de hand is en de rest van het volk voorgaan. Daarna noemt Joël 'alle inwoners des lands'. Alle Israëlieten liggen onder het oordeel en niemand mag nalaten de Heere te smeken om ontferming en genade. Niemand uit de gemeente kan gemist worden op de biddag!

Roepen op de biddag

Wanneer iedereen samengekomen is in de tempel, moet het volk gaan roepen tot de Heere. Het gaat niet om mooie gebeden of om lange gebeden. Als er écht nood is, worden de gebeden vaak korter. Soms maar een zin of een woord. Maar die wordt dan wel met kracht uitgeroepen. Wie in de golven dreigt onder te gaan, schreeuwt om hulp. Wie in de golven van Gods oordelen rechtvaardig moet omkomen, roept om genade. Roepen tekent ons ook de grote afstand. Wanneer iemand vlakbij is, hoef je niet te roepen. De Heere is zo ver weg. De Heere is geweken vanwege de zonden en de schuld. En zonder de Heere gaat het niet. Dan toch roepen: 'Blijf niet wegens mijn gebreken, ver geweken'. Bidden doen we hopelijk wel, maar heeft Hij u ooit horen roepen?

► wordt vervolgd

De veroverde Stad

ds. B.J. van Boven, De Valk-Wekerom

In het verleden hebben we in vier overdenkingen stilgestaan bij "De Heilige Oorlog" van John Bunyan. We vervolgen onze overdenkingen met nog weer vier artikelen.

Stad Mensziel is een beeld van de mens, die goed en naar Gods beeld geschapen was (de geschapen stad). Door moedwillige afval en satans list zijn wij gevallen (de gevallen stad). Er was echter een geheim verbond waarin staat dat Stad Mensziel weer in eer hersteld zal worden (de beminde stad). Daartoe zal een leger onder aanvoering van vier kapiteins de stad gaan belegeren (de belegerde stad).

De strijd in de Stad

De indringende boodschap 'Gijlieden moet wederom geboren worden' heeft geklonken. En zeker, vloeker, dronkaard en hoereerder zijn wel zwaar gewond geraakt, maar Ongehoof blijft overeind staan! Diabolus doet er alles aan om 'de rust' in Stad Mensziel te herstellen. Daarom worden Verstand en Geweten in de gevangenis geworpen, want zij luisteren teveel naar de raad van El-Shaddai.

De kapiteins zien wel dat ze zo de overwinning nooit behalen zullen. Kapitein Overtuiging doet daarom het voorstel om een verzoek aan de Koning te richten om hulp. En de Koning willigt dat verzoek in: Hij zal Zijn Zoon Immanuël sturen, Die zeer gewillig is om dat te doen. Hij zal ook nieuwe kapiteins meenemen: Geloof, Hoop, Liefde, Onschuld en Geduld, met ieder hun eigen vlag en wapen daarop. Zie, nu wordt Stad Mensziel geheel omsingeld! In de stad ontstaat grote beroering. Maar Immanuël is niet uit op hun ondergang: Hij hangt eerst de witte vlag uit! Hij zoekt de vrede voor de stad en biedt Zijn genade aan.

Maar al deze middelen bewegen de Stad niet om zich over te geven. Het vriendelijk gebaar wordt afgevoerd. Diabolus roept zelfs uit op de muur van de Mondpoort: 'Waarom zijt

Gij hier gekomen om mij te kwellen en mij uit mijn bezitting te jagen? Stad Mensziel is van mij! Ik heb er recht op, omdat ik de Stad veroverd heb en omdat de Stad zich aan mij onderworpen heeft!'

Immanuël geeft als antwoord dat Diabolus een grote bedrieger is en helemaal geen recht heeft op de Stad. Immanuël bewijst dat Hij de wettige macht heeft over Mensziel, omdat ze door Zijn Vader is gebouwd en aan Hem is gegeven. Hij heeft haar gekocht met Zijn bloed.

Dan richt Immanuël Zich tot de Stad zelf en zegt met een bewogen hart: 'O, ongelukkige stad Mensziel! Ik ben met medelijden over u vervuld. U hebt wel geluisterd naar Diabolus en uw Heere verlaten. Maar luister naar Mijn Woord'. Ach, de poorten sluiten weer en de inwoners verhardden zich.

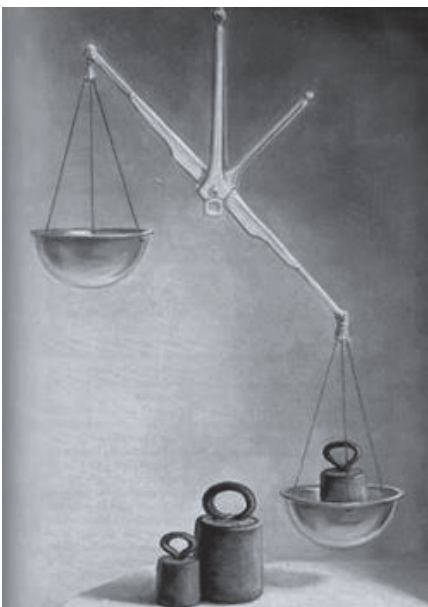
Wat zijn we door onze diepe val verhard! Het aanbod van genade kan nog zo ruim geprekeet worden, maar er is geen plaats voor in ons verdorven hart! Gods knechten weten dat ze niemand kunnen overtuigen. Daarom blijft er maar één ding over: God te bidden of Hij de Held der hulp wil zenden om met Zijn kapiteins de stad in te nemen.

De overgave van de Stad

Die overgave gaat niet vanzelf! In de Stad is een oude heer. Hij heet Onbuigzaam en dat is hij ook. Deze oude heer doet allerlei voorstellen waarin telkens boetvaardigheid, erkenning van schuld en een loslaten van Diabolus ontbreekt. Immanuël doet niets af van de wil van Zijn Vader: de Stad moet onvoorwaardelijk capituleren en de dienst aan Diabolus opzeggen.

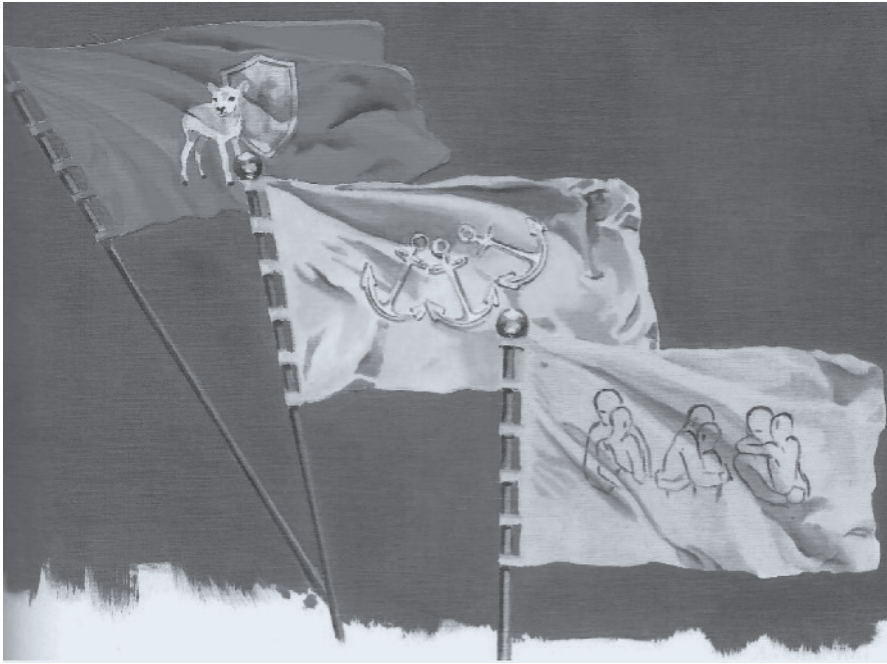
In een kanttekening van een Engelse versie wordt treffend uitgelegd wat Bunyan hier bedoelt: 'Het trotse hart van een mens is traag om te bukken en zich absoluut te onderwerpen aan Christus en Hem geheel te gehoorzamen. In naam wil men nog wel Hem als Heere erkennen, maar niet Zijn gezag aanvaarden. Een bijna-christen is geen christen'.

In de Stad besluit men unaniem Immanuël buiten de Stad te houden. Nu komt Immanuël tot het besluit om

Bron: Bunyan Stichting

- ▶ 'Hun harten waren gelijk een weegschaal, die door een bevende hand werd vastgehouden'

de kracht van Zijn zwaard te gebruiken. In die strijd worden drie kapiteins gedood: Bluf, Braller en Zorgeloos. De hoogmoed is gebroken! De heer Mijn-wil-is-wet wordt gewond aan zijn voet.

Als Diabolus ziet dat de Stad steeds meer wordt ingenomen, openbaart hij zich als een engel des lichts. Hij belooft een 'reformatie' van de Stad. Maar Immanuël kent zijn listen en verwerpt zijn compromis. De Oorpoort wordt ingenomen en Diabolus moet zich terugtrekken in zijn kasteel. Vlak bij de Oorpoort staat het huis van meneer Geweten. De oude man moet naar buiten komen. Hij beeft van angst en belijdt zijn schuld.

Het kasteel ingenomen

Uiteindelijk besluiten burgemeester Verstand en de heer Geweten een smeekschrift te zenden naar Immanuël. Ze belijden daarin hun schuld en schrijven dat ze berouw hebben. Vol spanning wacht men op een antwoord. Maar Immanuël antwoordt niet. De strijd in de Stad gaat door. Het kasteel wordt ingenomen en Diabolus wordt gevangengenomen. In het openbaar worden hem alle wapens afgenomen. Hij wordt gebonden op de overwinningswagen van Immanuël om te worden verdreven naar dorre plaatsen. Immanuël openbaart Zichzelf niet in de Stad, maar

geeft bevel dat er drie mannen gevangengezet moeten worden: Verstand, Geweten en Mijn-wil-is-wet. O, het wordt bang in de Stad! Er wordt druk overlegd wat nu te doen. Men besluit een smeekschrift te sturen met een gebed om genade voor de drie gevangenen. Maar helaas, Immanuël antwoordt niet.

Vervolgens gaat Ontwaakte Begeerten naar Immanuël met koorden van veroordeling om zijn hals! Maar Immanuël zendt hem heen met de boodschap dat Hij het overdenken zal. O, wat is Ontwaakte Begeerten onder de indruk van de grote schoonheid van Immanuël. Men besluit voor de derde keer een smeekschrift te sturen. Goede werken zullen ze niet sturen, want zijn aanwezigheid zal alleen maar schaden. Daarom gaat Nat Oog mee, een man met een verbroken hart en verslagen geest. Ze vallen plat op de grond voor Immanuël neer en belijden hun schuld hartelijk en oprecht. Immanuël wijst hen echter op hun opstand en verwerping van God en Zijn knechten, op hun afwijzing van de liefelijke nodigheden en zegt dat morgen de terechtstelling zal plaatsvinden van de drie gevangenen. O, nu verwacht de hele Stad dat dit hun doodsvonnissen betekent.

De schuld weggenomen

De volgende dag staan de drie

gevangenen veroordeeld voor hun Rechter. Ze belijden hun schuld en erkennen hun helwaardigheid. Maar, o wonder, daar deelt Immanuël hun mee dat Hij van Zijn Vader macht heeft ontvangen de zonden van Stad Mensziel te vergeven. Zo worden hun zonden en schuld daadwerkelijk weggenomen.

Zie, daar staan Verstand, Geweten en Mijn-wil-is-wet. Hun ketenen zijn gebroken en Kapitein Geloof gaat hen voor naar de Stad. En de inwoners van de Stad? Ach 'hun harten waren gelijk een weegschaal, die door een bevende hand werd vastgehouden', maar toen ze de drie gevangenen terug zagen komen, konden ze hun ogen niet geloven! De Stad is veroverd door Immanuël!

Eenvoudig maar helder tekent Bunyan hier wat er gebeurt als Immanuël het hart inneemt. Hij bindt een verslagen ziel door veel smeekbeden aan Zijn troon. Hij laat hen wachten en brengt hen zover dat ze Gods recht leren rechtvaardigen, zoals in Zondag 5 staat: 'God wil dat aan Zijn gerechtigheid genoeg geschiede'. En... ik wil dat ook. Waar ik mijn doodvonnissen leer ondertekenen en onder Gods recht verloren moet gaan, daar komt plaats voor de boodschap van volkomen vergeving. Wat een eeuwig wonder van vrije genade! Lezers, hebben wij van dat wonder al iets geleerd? Of staat de heer Onbuigzaam nog recht overeind in ons hart?

*Zie toch hoe Mensziel zich uiterst verhardt,
het is de kapiteins tot een grote smart.
Dus heeft men zich tot El-Shaddai gewend,
Die daarop Zijn Zoon Immanuël zendt.*

*Ook voor Hem buigt de Stad zich echter niet,
het hoogmoedige hart kent geen zondeverdiert.
Maar Hij maakt door Zijn Woord de Stad oprecht,
zodat ze verloren moet gaan onder Gods recht. ♦*

► wordt vervolgd

Een ingrijpend voorstel

ds. J.M.D. de Heer, Rotterdam

Wat is er aan de hand in kerkelijk Nederland? Er is veel verwarring. Deze verwarring gaat geen kerk voorbij. Veel verwarring heeft te maken met een nieuwe manier van Bijbellezen. Dat werd onlangs zichtbaar in de Nederlandse Gereformeerde Kerken (NGK). In maart gaat de NGK-synode namelijk ingrijpende besluiten nemen over homoseksualiteit.

Het moet gezegd worden, het rapport van het Studiedeputaatschap, 'Homoseksualiteit in de kerk', dat in december werd gepresenteerd, zit goed doordacht in elkaar. Het onderwerp wordt van alle kanten belicht, allerlei pastorale ervaringen krijgen een plek. Verschillende homo's, al dan niet samenlevend, komen aan het woord. De synodecommissie wilde niet zonder hen over hen spreken. Binnen de commissie is heel intensief met elkaar gesproken, voors en tegens zijn zorgvuldig afgewogen. Maar, het resultaat is ingrijpend. Voor de synodevergadering van maart ligt een voorstel om homoseksuele relaties volledig te erkennen. Dat wil zeggen dat praktiserende homo's aan het Avondmaal mogen en ambtsdrager mogen worden. Hoe is het zo ver gekomen? En, wat kunnen wij hiervan leren?

Volop in discussie

De Nederlandse Gereformeerde Kerken zijn de fusiekerk van de voormalige Nederlands Gereformeerde Kerken en de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt). In mei vorig jaar gingen

de kerken samen. De Nederlands gereformeerden waren de meest vooruitstrevende van de twee. Als eerste openden zij bijvoorbeeld de ambten voor vrouwen. De vrijgemaakten volgden. In "Het onfeilbare Woord" (deel IIB van de serie Semper Reformanda) is dat proces uitvoerig beschreven.

In beide kerkverbanden was het onderwerp homoseksualiteit al volop in discussie. Stap voor stap werd de deur geopend voor een ruimere visie. De Nederlands gereformeerden lieten praktiserende homo's al toe aan het Avondmaal, al was er nog geen officieel synodebesluit genomen. De vrijgemaakte synode riep in 2017 op om terughoudend te zijn met tucht over homoparen. Immers, de klassieke kerkelijke visie op homoseksualiteit staat onder druk, zo luidde het argument. Het waren signalen dat beide kerkverbanden op termijn wissels om zouden zetten. Met het nieuwe rapport van het Studiedeputaatschap is dat ook gebeurd.

Les

In zo'n ontwikkeling zit een les. Welke? We zien in de genoemde kerken dat de praktijk de regels heeft uitgehold. Dat gebeurde overigens ook op andere fronten! Lange tijd bijvoorbeeld probeerden de gereformeerde vrijgemaakten sturing te geven aan wat plaatselijke gemeenten zongen. Gemeenten voerden echter een ruimer beleid dan het kerkverband had vastgesteld. Allerlei liederen, tot opwekkingsliederen toe,

► Een andere manier van Bijbeluitleg leidt onder meer tot een andere manier van het denken over homoseksualiteit.

deden hun intrede. Uiteindelijk gaf de synode de zaak maar helemaal vrij. Het leiding geven was mislukt door het gedrag op het grondvlak. Eenzelfde ontwikkeling was er rond het gebruik van Bijbelvertalingen. De synode van de Christelijke Gereformeerde Kerken ontraadde in 2007 'met klem' het gebruik van de Nieuwe Bijbelvertaling (NBV). Vijftien jaar later bleek de helft van de plaatselijke gemeenten deze Bijbelvertaling toch te gebruiken.

Eenheid

Gebeuren zulke zaken alleen in kerken? Nee, het is herkenbaar in gezinnen, in klaslokalen, in verenigingen. Besluiten worden vaak ondermijnd door afwijkend gedrag van hen die grenzen opzoeken. Kinderen doen soms 'gewoon' niet wat ouders zeggen, leerlingen niet wat de leraar zegt, gemeenten niet wat het kerkverband zegt. Binnen de Christelijke Gereformeerde Kerken gebeurt dit nu rond vrouwelijke ambtsdragers. Vooruitstrevende gemeenten leggen de synodebesluiten naast zich neer. Het zijn weliswaar besluiten van de meest brede kerkelijke vergadering, maar zij hebben als plaatselijke gemeente een andere overtuiging. Zij vinden dat die overtuiging overeenkomt met de Bijbel, zij voelen zich dus gehoorzaam aan God. Dan moet een synodebesluit toch geen sta in de weg zijn?

De les voor ons? In elk geval is er deze les dat geestelijke eenheid van een kerkverband samenhangt met het loyaal zijn aan gemaakte afspraken. Die zijn niet voor niets gemaakt. Als gemeenten rond de onderwerpen in dit artikel een eigen koers varen, zetten zij deze geestelijke eenheid onder druk. Dat knaagt aan het onderlinge vertrouwen. Gemeenten gaan naar elkaar kijken: Waarom doen ze dat toch? Daarom zijn ontwikkelingen elders belangrijk voor ons om er lessen uit te trekken. Tot welzijn van Gods kerk. ♦

► wordt vervolgd

Dan gaat de kerk nooit meer uit

ds. M. Karens, Middelburg

Het gebeurde in de Bethelkerk van Werkendam.

De gemeente zat onder de verkondiging van het Evangelie. Er werd geluisterd, maar soms ook op het horloge gekeken.

Het liep tegen half twaalf. Voor mij zat een jong, lief meisje met haar ouders op de voorste bank. Het slot van de preek klonk: 'Gemeente, straks gaat de kerk nooit meer uit. Amen!' Het meisje begon hartstochtelijk te huilen. Het lukte de ouders niet meer om haar te troosten.

In de week ontmoette ik op straat de vader en vroeg hem: 'Wat was er toch met jullie dochtertje?' Hij vertelde: 'Thuis heeft ze snikkend verteld: 'De dominee zei dat straks de kerk nooit meer uitgaat'. Ze had de woorden goed gehoord, maar er een verkeerde toepassing bij gemaakt. Dat komt trouwens méér voor, niet alleen bij jonge kinderen. David dacht er anders over!

De koninklijke zanger zingt: 'Eén ding heb ik van de HEERE begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des HEEREN, om de lieflijkheid des HEEREN te aanschouwen, en te onderzoeken in Zijn tempel' (Ps. 27:4). Dat begeert David niet alleen, hij zoekt het ook! Waarom wil hij elke dag in het huis des Heeren zijn? De kanttekenaar verklaart dit heilgeheim: 'Dat is, de lieflijke godsdienst, waardoor de Messias met al Zijn weldaden wordt afgebeeld en God dagelijks geloofd en geprezen'. Hij verlangt dat de kerk nooit meer

uitgaat! Dit verlangen is ons van nature vreemd!

Wat een voorrecht dat het in ons land nog kan om in Gods huis de Schriftuurlijk-bevindelijke prediking te horen. Begeert u dat? Zoekt u dat? Dat is toch een kenmerk van geestelijk leven.

David begeert elke dag daar te zijn waar de Messias Jezus Christus, de grote Davidszoon, wordt afgebeeld. Dan verlang je er soms naar dat de kerk niet uitgaat. Dan zou je altijd willen blijven zitten.

Wat een toekomst wacht er voor Gods kind. Straks gaat de kerk nooit meer uit. Johannes heeft dat gezien: 'Dezen zijn het die uit de grote verdrukking komen; en zij hebben hun lange klederen gewassen en hebben hun lange klederen wit gemaakt in het bloed van het Lam. Daarom zijn zij voor de troon Gods en dienen Hem dag en nacht in Zijn tempel' (Openb. 7:14 en 15).

Mag dit door Gods genade ook uw verwachting zijn? Dan kent u in de kerk weleens tranen omdat de kerkdienst voorbij is. Maar ook tranen van verlangen - anders dan dat lieve kleine meisje in Werkendam - naar het ogenblik dat de kerk nooit meer uitgaat. 'O Heer', wanneer komt die dag, dat ik toch bij U zal wezen, en zien Uw aanschijn geprezen?' ♦

Herinneringen aan ds. A. Hofman

ds. D.W. Tuinier, Kampen

Wijlen ds. A. Hofman kwam in mijn kindertijd (vanuit Scheveningen) dikwijls als consulent bij ons in 's-Gravenzande preken. In gedachten zie ik hem nog in zijn auto (met zijn vrouw achter het stuur) aan komen rijden.

Ds. Hofman was altijd ruimschoots op tijd. Het was een statige man, iemand van weinig woorden, met een ernstige blik, altijd zeer bedaard en rustig, met een wat monotone stem.

Ds. Hofman (1912-1990) herinner ik mij als een vaderlijke figuur. Er ging iets van deze predikant uit. Hoewel ik niet veel meer van de inhoud van zijn preken heb onthouden, weet ik nog wel dat Gods Geest onder zijn preken toen reeds zaadjes, indrukken, in mijn kinderziel heeft geplant.

Catechismusverklaring

Onlangs was ik in de gelegenheid verschillende preken uit zijn catechismusverklaring te lezen. Want in het

najaar van 2023 verscheen van ds. Hofman "Val en redding" (De Heidelbergse Catechismus verklaard in 52 preken). Daarin herken ik weer zijn wijze van uitleggen. Die was zeer doorwrocht. Hij had een grote mate van Bijbelkennis en citeerde graag en veel gedeelten uit de Heilige Schrift en uit de geschriften van onze oudvaders.

Jesus brengt vijanden weer terug bij God. Dat is nu met recht: "Val en redding".

Treffend in deze catechismuspreken is de aandacht die ds. Hofman had voor het persoonlijke, bevindelijke leven. In al deze preken gaat het steeds weer over die ene belangrijke vraag uit Zondag 1: 'Wat is uw enige troost, beide in het leven en sterven?' In deze catechismuspreken worden we teruggebracht naar het paradijs. Vanuit de diepte van de val wordt benadrukt waar de échte troost alleen te vinden is: aan de voeten van

de Zaligmaker! Naast de aandacht die Christus' Borgwerk krijgt, wordt ook uitgelegd op welke wijze Gods Geest daarvoor plaatsmaakt in het hart van de zondaar. De mens is diep gevallen, maar vijanden worden met God verzoend door de dood van Zijn Zoon, Jezus, dat is Zaligmaker. Jezus brengt vijanden weer terug bij God (lees de preek van ds. Hofman over Zondag 15). Dat is nu met recht: "Val en redding".

Elk die Hem vreest

Ik sluit af met een persoonlijke wens en bede van ds. A. Hofman. Hij eindigde daarmee destijds zijn boekje "Uit mijn leven" (uitg. De Banier, 1985). Daar schrijft hij het volgende: 'De dichter van Psalm 115 zingt: "Elk die Hem vreest, hoe klein hij zij of groot, wordt van dat heil, die weldaân, deelgenoot. Hij zal ze groter maken, en z' u zowel als 't kroost, dat gij bemint, dat nevens u zich aan Gods wet verbindt, in dubb'le maat doen smaken". Het is mijn wens en bede dat de Heere Zijn vreze moge planten in de harten van mijn kinderen en kleinkinderen. De wereld gaat voorbij met al haar begeerlijkheid. Dit tijdelijke leven is maar kort; beter dan dit tijdelijke leven is Gods goedertierenheid. De vreze des Heeren is niet alleen het beginsel der wijsheid, maar is ook het beginsel der wetenschap, zie Spreuken 1 vers 7. Vraagt toch naar de Heere en naar Zijn sterkte, zoekt Zijn aangezicht geduriglijk. Zonder wedergeboorte zullen we het Koninkrijk der hemelen niet kunnen ingaan. Het leven is zo ernstig, het is niet anders dan een gestadige dood. God zal ieder werk in het gericht brengen, met al wat verborgen is, hetzij goed, of hetzij kwaad. Dat de raad van jullie vader en opa jullie moge behagen'. ♦

Val en redding

(De Heidelbergse Catechismus, verklaard in 52 preken - twee delen); ds. A. Hofman; uitg. De Schatkamer; € 39,50 per deel.

Woestijnvaders

ds. W. Silfhout, Veenendaal

Uit de kerkgeschiedenis weten we dat vooral in de vierde eeuw na Christus kluizenaars en monniken zich terugtrokken uit de wereld om in de woestijn een leven te leiden dat geheel gewijd zou zijn aan God. Spreuken en wijsheden die deze woestijnvaders op schrift stelden, zijn nu beschikbaar in Nederlandse vertaling onder de titel “Stemmen uit de stilte”.

De woestijnvaders vormden een gevarieerde groep mensen, die zich in het bergachtige gebied ten westen van de Nijl terugtrokken voor een leven in afzondering. Zij wilden een radicaal ascetisch leven leiden, weg van alle wereldse verleidingen. Ze woonden in berggrotten of in zelfgebouwde kluizen. Wat dreef deze woestijnvaders? Waarom keerden zij de wereld de rug toe?

In de vierde eeuw had de kerk haar positie in de wereld gevestigd. Het christendom was door een edict van keizer Theodosius de Grote in 380 staatsgodsdienst geworden. Daardoor drong ook het wereldse leven meer en meer in de kerk door. Dit bevorderde het besef dat er met de wereld afgerekend en gebroken zou moeten worden, wilde van de christelijke volmaaktheid iets terecht komen. Paulus had toch in Handelingen 24 vers 16 voor de stadhouder Felix erop gewezen dat hij zich oefende om een ongerlijke consciëntie (geweten) te hebben bij God en de mensen?

Antonius

Een bekende kluizenaar is Antonius. Hij wordt wel de vader van de monniken genoemd. Hij was nog maar 18 jaar oud toen hij van de rijke erfenis van zijn overleden ouders een klein gedeelte afzonderde voor het levensonderhoud van zijn jongere zuster en de rest verdeelde onder zijn mededorpsbewoners en de armen. Zelf trok hij de woestijn in.

Antonius beriep zich voor zijn leven in afzondering vooral op Mattheüs 19 vers 21, waar Jezus tegen de rijke jongeling zegt: ‘Zo gij wilt volmaakt zijn, ga heen, verkoop wat gij hebt en geef het den armen, en gij zult een schat hebben in den hemel; en kom herwaarts, volg Mij’.

Velen die Antonius waren voorgegaan of gevolgd waren, waren van mening dat het opvolgen van de woorden van Jezus een weg tot perfectie opende, die een christen zou moeten gaan. Zo motiveerde men het kluizenaars- of kloosterleven. Ook andere Bijbelteksten werden voor het leven in afzondering aangevoerd.

Niet van de wereld

Maar, zoals L. Praamsma opmerkt in “De kerk van alle eeuwen” moest ook Antonius ondanks zijn streven naar heiligheid de waarheid ondervinden van hetgeen Guido Gezelle eens dichtte: ‘De wereld wil mij achterna, alwaar ik ga of sta’. De navolging van Christus te verbinden met ascese en die gelijk te stellen met het vluchten uit de wereld en het afzien van alle lichamelijk genot, is in strijd met de roeping die elke christen in de wereld heeft. Het gezegde: ‘Wel in de wereld, maar niet van de wereld’, wordt in Titus 2 vers 12 door Paulus gesteld in het

licht van de zaligmakende genade van God. Die onderwijst ons, zegt Paulus, dat wij de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden verzakende, matig en rechtvaardig en godzalig leven zouden in deze tegenwoordige wereld.

De apostel gaat ervan uit dat een christen leeft in deze tegenwoordige wereld en zich daaraan niet mag onttrekken en vervolgens met een boekje in een hoekje op afstand toezien wat er in deze wereld gebeurt. De Heere Jezus heeft in het Hogepriesterlijk gebed ook niet gebeden of God Zijn kinderen uit de wereld zou weg nemen. Hij bad of Hij hen zou willen bewaren van de boze.

Terecht is er in het Reformatorisch Dagblad van 8 januari op gewezen dat de overgeleverde spreuken en teksten van de woestijnvaders de indruk kunnen wekken dat het ook in hun leven ging om het doen van goede werken. Dat kreeg soms merkwaardige en mensonwaardige trekken. In de levensbeschrijving van Antonius schrijft Athanasius dat Antonius in het laatst van zijn leven voortdurend vastte, een kleed droeg waarvan de ruwe haren naar binnen waren gekeerd en de dierenhuid naar de buitenkant. Dit hield hij vol tot de dag van zijn dood. Hij waste zichzelf nooit, zelfs zijn voeten niet, en zonder noodzaak raakte hij met zijn voeten geen water aan. Zo zocht hij het martelaarschap.

Met dit streven naar verdienstelijkheid kon Antonius niet sterven. En u en ik ook niet. ♦

▶ Woestijnvaders wilden een radicaal ascetisch leven leiden, weg van alle wereldse verleidingen.

Om de kernpunten van het Evangelie L.J. van Valen

uitg. De Dauw; 400 blz., € 35,-

Schrijven over de Schotse kerk mag gerust het levenswerk van L.J. van Valen worden genoemd. Aan zijn vele publicaties is een overzichtswerk toegevoegd van de wederzijdse beïnvloeding van Schotse en Nederlandse theologen in de achttiende eeuw. Het boek is een vervolg op het onderzoek dat Van Valen in 2019 verdedigd heeft aan de VU. Vanzelfsprekend passeren de namen van Comrie, de beide Erskines en Boston in het boek, evenals die van Van der Groe, die verschillende prekenbundels van de Erskines van een Voorwoord heeft voorzien. Een belangrijke plaats is ingeruimd voor Hugh Kennedy, lange tijd verbonden aan de Schotse gemeente te Rotterdam.

Van Valen behandelt onder meer de opwekkingsbeweging in Cambuslaing en zijn parallel in Werkendam en Nijkerk. In dat verband noemt hij ook de opwekking in

Woubrugge onder Comries voorganger C. Blom. Van der Groe was kritisch over de 'enthousiastery' in Nijkerk, terwijl Kennedy daar wel degelijk werk van de Heere in zag. Wederzijdse beïnvloeding kreeg in de achttiende eeuw gestalte door de belangrijke plaats van de hoofdwerken van Witsius en À Marck in het Schotse theologische onderwijs. Voor Boston was het werk van Witsius van grote betekenis bij het ontstaan van zijn "Viervoudige Staat". Dat laatste boek kreeg zowel in Schotland als in ons land grote bekendheid.

Van Valen is als schrijver op zijn best wanneer hij de rijke nalatenschap van Schotse predikers analyseert. Voluit klinkt dan de bazuin van het Evangelie. Voor de analyse van de invloed van deze erfenis op Comrie en Van der Groe leunt hij begrijpelijkerwijs relatief vaak op studies van derden. Zo stemt hij met Koopman in dat ook onder Hollandse oudvaders sprake is van voorbereidend werk. Op zijn minst zou dan een nuancering voor Hellenbroek op zijn plaats zijn. Al met al is dit een waardevol boek. Met de schrijver hoop ik dat hij de krachten ontvangt voor een vervolg over de negentiende eeuw.

ds. H. Brons, Moerkapelle

Gaza zal verlaten wezen ds. M.T. Al-Chalabi

uitg. Red Heifer Publishing; 69 blz.; te bestellen via www.gaza-zal-verlaten-wezen.nl

Naar aanleiding van de diep trieste aanslagen door Hamas op het Israëliëse volk op 7 oktober vorig jaar heeft onze geliefde broeder ds. M.T. Al-Chalabi in Hilversum een drietal preken gehouden. Deze worden nu uitgegeven door Red Heifer Publishing. Uitgangspunt voor de preken vormen de profetieën van Zefanja, met als kerntekst Zefanja 2:4a: 'Want Gaza zal verlaten wezen'. In deze drie preken worden enkele teksten daarvóór en daarna uitgelegd en besproken.

Op heldere wijze wordt de onmiskenbare strijd tussen het Vrouwenzaad en het slangenzaad getekend. Die strijd openbaart zich ook nu weer in deze droevige oorlog. Wat er nu allemaal gebeurt, wordt terecht geplaatst in de context van de eindtijd waarin we leven. Ondertussen maakt deze strijd ook deel uit van de uitvoering van het welbehagen des Heeren. In deze preken worden ook bevindelijke lijnen getrokken naar het persoonlijke leven en de weg die de HEERE gaat, niet alleen met Zijn

volk Israël als natie, maar ook met Zijn uitverkoren Kerk. Helder en onmiskenbaar wordt gewezen op de belofte van bekering van het bondsvolk, ondanks zichzelf en ondanks de vijanden. Ook wordt gewezen op de noodzaak van persoonlijke bekering van eenieder van ons.

Deze preken bevatten een duidelijke boodschap tot onderzoek en inkeer, tot zoeken, tot troost, tot hoop en tot bevrijding.

Dit alles wordt actueel, lezenswaardig en behartigenswaardig beschreven.

Ten slotte is er nog een korte beschrijving bijgevoegd, heel persoonlijk, betreffende twee ontvoerde kinderen in oktober, Kfir en Ariël. Beiden zijn, aldus berichtgeving van Hamas, eind november met hun moeder omgekomen. Hun vader leeft waarschijnlijk nog als gijzelaar. Ds. Al-Chalabi wenst hem toe, wat voor ons allen onmisbaar is, dat hij mag leren kennen de enige Troost in leven en sterven. Dat is mogelijk als hij het eigendom wordt van de Leeuwenwelp uit de stam van Juda, opdat hij zou mogen zeggen: 'Mijn getrouwe Zaligmaker Jezus Christus'.

ds. W.J. Karels, Hardinxveld-Giessendam

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

te Vlissingen,
ds. J. van Rijswijk te Oud-Beijerland.

BEDANKT

voor Rilland-Bath,
ds. W. Visscher te Amersfoort;
voor Rotterdam-Alexanderpolder en
Wageningen,
ds. J. van Rijswijk te Oud-Beijerland;
voor Terwolde-De Vecht,
ds. P.C. Vlot te Krabbendijke;
voor Woerden,
ds. G.J. Baan te Rotterdam-Zuidwijk.

VERSLAG BEVESTIGING EN INTREDE DS. HOGCHEM TE STOLWIJK

Ds. C. Hogchem werd op woensdag 13 december bevestigd als predikant van de Gereformeerde Gemeente te Stolwijk. Met blijdschap en verwondering ontving de gemeente na een vacante periode van ruim vijf jaar weer een eigen herder en leraar uit Gods hand.

In de bevestigingsdienst bediende de consulent, ds. P.J. de Raaf, Gods Woord uit Haggai 1:13a: 'Toen sprak Haggai, de bode des HEEREN, in de boodschap des HEEREN tot het volk'. De tekst spreekt over 'De bode van de HEERE'. Dat is een bode van veroordeling en een bode van vertroosting.

Haggai krijgt de opdracht om de zonden van het volk aan te wijzen. Teruggekeerd uit ballingschap zijn zij nalatig om de tempel te bouwen. De dienst des Heeren heeft niet de liefde van hun hart. Ook nu worden het zoeken van de Heere en de dag der bekering uitgesteld. Door de veroordelende woorden van Haggai hoort het volk de stem van de Heere. Zo werkt Hij nog, Hij maakt door de prediking zondaren verslagen.

De Heere stuurt Haggai echter ook met een vertroostende boodschap: 'Ik ben met ulieden'. Dat kan alleen in de weg die God heeft geopend in Immanuël. En dan verwekt de Heere de geest van de hoorders, Hij zorgt Zelf voor de vrucht. Nadat ds. Hogchem zich met 'Ja ik, van ganser harte' aan de gemeente verbond, sprak ds. De Raaf hem en de gemeente met enkele persoonlijke woorden toe.

In de intrededienst bediende ds. Hogchem het Woord uit Psalm 68:29 en 30: 'Uw God heeft uw sterkte geboden; sterk, o God, wat Gij aan ons gewrocht hebt! Om Uws tempels wil te Jeruzalem, zullen U de koningen geschenk toebrengen'. Deze tekst bepaalt bij 'Uw God en Zijn sterkte' en spreekt van beloften, afhankelijkheid en bekering. 'Uw God', dat ziet op verkiezend welbehagen, geopenbaard in de bediening van het genadeverbond. Van nature

zijn we leeg van God. Als de Heere dat leert, wordt het 'uw God' een onmogelijkheid. Het woord 'sterkte' ziet op de ark, een type van Christus. Hij is bekwaam om Zich te openbaren en te verklaren, 'Ik ben uw heil'.

Uw sterkte 'geboden'; dat is voor u besloten, verordineerd en u toegeschikt. Zonder Mij kunt gij niets doen. De Heere geeft de kracht die nodig is en heeft in deze woorden Zijn vriendelijk aangezicht doen lichten.

Geschenken, toegebracht omwille van Uw tempel, dat ziet op de bekering van zondaren. Dat geve de Heere, als vrucht op de prediking, tot uitbreiding van Zijn Koninkrijk.

Na de preek sprak ds. Hogchem enkele woorden tot zijn bevestiger, de genodigden, gemeente en kerkenraad, familie, kinderen en echtgenote. Vervolgens werd hij toegesproken door ds. J.B. Zippo namens de classis Gouda en de Particuliere Synode Noord-West, door ds. F.J.M. van Veldhuizen namens de plaatselijke kerken, door wethouder L.G.I. Barth namens de gemeente Krimpenerwaard en door ouderling J.H. Madern namens kerkenraad en gemeente. De gemeente zong tenslotte de predikant Psalm 20:1 toe.

Beide diensten vonden plaats in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Gouda.

[Kerkenraad Stolwijk](#)

Berichten

PRINSES BEATRIX JARIG

Zo de Heere wil en wij leven zullen, mag prinses Beatrix op 31 januari haar 86ste verjaardag herdenken. Vanuit grote verbondenheid met het huis van Oranje willen we met onze oud-vorstin meeleven, ook nu de avond van het leven voor haar gekomen is. Namens de lezers van De Saambinder willen we haar van harte feliciteren. Dat de

God aller genade haar voor tijd en eeuwigheid goed en nabij zou willen zijn. We bidden prinses Beatrix dat toe met de berijmde woorden uit Psalm 134:3:

*Dat 's Heeren zegen op u daal,
Zijn gunst uit Sion u bestraal,
Hij schiep 't heelal, Zijn naam ter eer:
Looft, looft dan aller heren HEER!!*

Beeld: ©RVD - Gemmy Woud-Himendijk

HARTELIJK DANK

In de decembermaand ontvingen we bijzonder veel giften en donaties. Veel daarvan waren bestemd voor Oekraïne, maar er waren ook donaties voor andere doelen. Namens alle begunstigen zeggen we u hartelijk dank voor uw betrokkenheid én milddadigheid.

Deputaatschap Bijzondere Noden

REGIOAVOND GBS IN HENDRIK-IDO-AMBACHT

Op vrijdag 2 februari (19.30 uur) belegt de Gereformeerde Bijbelstichting een regioavond in Hendrik-Ido-Ambacht over de waarde van de Statenvertaling. Sprekers zijn ds. J.M.D. de Heer (Rotterdam), ds. B. Reinders (Oldebroek) en ds. K. Visser (Driebergen). Locatie: kerkgebouw van de Oud Geref. Gemeente, Onderdijkse Rijweg 214.

GBS-comité Dordrecht e.o.

REGIODAGEN VAN DE VROUWENBOND

De Vrouwenbond belegt in januari en februari drie regiodagen, op dinsdag 30 januari te Goes, dinsdag 6 februari te Barendrecht, en donderdag 15 februari te Beekbergen. Naar aanleiding van ons jaarthema 'Als Maria' is het thema voor deze dagen 'De verbindende vrouw' (Hand. 12, over Maria, de moeder van Johannes Markus). De sprekers zijn respectievelijk ds. A. Verschuure, ds. G.W.S. Mulder en

ds. A. Schreuder. Aanvang: 10.00 uur, sluiting: 15.00 uur. Na de lunchpauze vindt naar aanleiding van vragen en stellingen een bespreking plaats in groepsverband, met aansluitend een plenaire bespreking. De leiding berust bij ds. Verschuure. Belangstellenden zijn ook welkom. Graag aanmelden via secretaresse@vrouwenbondgergem.nl

TRAININGEN VAN DE JEUGDBOND

De Jeugdbond organiseert op de donderdagen 7, 14 en 21 maart trainingen Bijbelles met jongeren in de kerk van de Geref. Gemeente te Boskoop. Deze training biedt vaardigheden om verdiepend de Bijbel te lezen en het gesprek met jongeren aan te gaan. Er zijn drie onderdelen: Hoe lees je de Bijbel? Hoe zet je de Bijbelstudie op? Hoe doe je Bijbelstudie met jongeren? Geschikt voor +12 en +16 leidinggevend en catecheten.

Op de dinsdagen 27 februari, 12 en 19 maart worden er trainingen gegeven over het houden van inleidingen. Locatie: kerk van de Geref. Gemeente te Dordrecht. Geschikt voor +12 en +16 leidinggevend. Meer informatie over het complete trainingsaanbod en aanmelden: jbgg.nl/toerusting

INGEBRUIKNAME ORGEL VEEN

Op vrijdag 2 februari (19.30 uur) wordt in de Thaborkerk te Veen het

gerestaureerde orgel van de firma Bakker & Timmenga in gebruik genomen. Het orgel wordt gedemonstreerd door de VOGG.

ZANGAVONDEN

Bodegraven - Bethelkerk, zat. 3 febr., 19.30 uur, psalmzangavond, Pieter Heykoop, orgel; ds. J.B. Zippro, meditatie; collecte voor ZGG.

Gorinchem - Grote Kerk, zat. 3 febr., 19.00 uur, zangavond voor Jeugdwerkactie Bijbel Binnen Bereik, Hollands Jongerenkoor en Jeugdkoor Asaf, Joost van Belzen en Willem den Boer, orgel; leiding jeugdwerkadviseur Pieter Avé; kaarten via website Peter Wildeman.

Hasselt - Stefanuskerk, zat. 3 febr., 19.00 uur, psalmzangavond met bovenstem, Erik Noordzij, orgel; leiding ds. A. Verschuure; collecte voor Eliëzer- en Obadjaschool te Zwolle.

Rhenen - Cunerakerk, zat. 3 febr., 19.15 uur, cd-presentatieconcert van jubilerend kinderkoor Obadja (GG Rhenen), Jasper Huibers, orgel, div. instrumentalisten; verhaal door H. Karens; collecte voor christenen in Roemenië en Oekraïne (toegang vrij).

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Kerkdiensten

ZONDAG 28 JANUARI 2024

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 14.30 uur ds. P.D. den Haan; **Aalst** 9.30 en 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Alblasserdam** 9.30 en 15.00 uur stud. J. Janse; **Alphen aan den Rijn** 16.00 uur ds. G. Clements; **Amersfoort** 9.30 uur ds. W. Visscher en 16.30 uur ds. W. Silfhout; **Amsterdam** 15.00 uur ds. J. Beens; **Arnhem** 10.00 en 16.00 uur stud. J.C. Kriekaart; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 9.30 en 19.00 uur ds.

J. van Laar; **Beekbergen** 19.00 uur (H.D.) ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 9.30 uur ds. G. Clements en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; **Berkenwoude** 19.00 uur ds. P.J. de Raaf; **Bodegraven** 10.00 en 19.15 uur ds. W.A. Zondag; **Boskoop** 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 18.00 uur stud. J. Kroon; **Burgh-Haamstede** 19.15 uur ds. G.J. Baan; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 10.00 en 16.30 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West** 10.00 en 17.00 uur ds. D. de Wit; **Delft** 18.30 uur ds. P. Mulder; **Den Haag-Scheveningen**

15.30 uur ds. J.B. Zippro; **Den Helder** 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Deventer** 10.00 uur ds. S.W. Janse en 18.00 uur ds. C. van Ruitenburger; **Doetinchem** 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schreuder; **Dordrecht** 16.45 uur ds. W.A. Zondag; **Drachten** 9.30 en 15.00 uur ds. F. Mulder; **Eindhoven** 14.30 uur ds. P.C. Vlot; **Emmeloord** 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; **Enkhuizen** 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 15.00 uur ds. S.W. Janse; **Enter** 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. A.A. Brugge; **Ermelo** 9.30 en 18.30 uur ds. B. Labee;

Genemuïden 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Gorinchem** 10.00 uur ds. J. van Rijswijk en 16.00 uur ds. C. Sonneveld; **Goudswaard** 10.00 en 16.00 uur ds. J.W. Verweij; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravensande** 15.30 uur (H.D.) ds. H. Brons; **Groningen** 19.30 uur ds. F. Mulder; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 en 15.30 uur stud. J. Kroon; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; **Herkingen** 14.30 uur ds. M. Blok; **Hilversum** 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoedekenskerke** 15.30 uur ds. A. Schot; **Hoofddorp** 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; **Houten** 17.00 uur ds. R. Kattenberg; **Kampen** (locatie: Bovenkerk, Kampen) 9.30 uur (H.D.) ds. D.W. Tuinier; **Kamperland** 14.30 uur ds. J. Schipper; **Kapelle-Biezeling** 16.30 uur ds. J. IJsselstein; **Katwijk aan Zee** 16.00 uur ds. P. Mulder; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur stud. R.T. Michielse; **Klaaswaal** 9.30 uur ds. J. Schipper en 15.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Kootwijkerbroek** (locatie: Verlengde Parallelweg te Barneveld) 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 18.30 uur ds. J. IJsselstein; **Krabbendijke** 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Leerdam** 10.00 en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 10.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 16.00 uur ds. B. Labee; **Lisse** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Meeuwen** 15.30 uur ds. G. Pater; **Melissant** 10.00 en 18.00 uur ds. A.J. de Waard; **Middelburg-Centrum** 14.00 uur (H.D.) ds. A.P. Baaijens; **Middelburg-Zuid** 9.30 en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Middelharnis** 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Mijdrecht** 10.00 en 15.30 uur ds. G. van Manen; **Moerkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 19.00 uur ds. M.H. Schot; **Nieuw-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** (locatie: Coudorp 41) 9.30 en 18.30 uur ds. G. Hoogerland; **Nieuwe-Tonge** 10.00 uur ds. K. Boeder en 15.00 uur (H.D.) ds. G.J.N. Moens; **Nieuwer Ter Aa** 19.00 uur ds. W. Visscher; **Nieuwerkerk** 14.30 uur ds. K. Boeder; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 15.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Ooltgensplaat** 18.00 uur ds. K. Boeder; **Oostburg** 10.00 en

15.00 uur ds. A.E. Brijder; **Oosterland** 14.30 uur ds. S. Maljaars; **Oostkapelle** 16.00 uur ds. M. Karens; **Oostvoorne** 15.00 uur ds. W. Mouw; **Oppendoes** 10.00 en 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Ouddorp** 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. W. Mouw; **Oude-Tonge** 10.00 uur ds. J.J. Tanis en 15.00 uur ds. A.J. de Waard; **Oudemirdum** 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Poederoijen** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; **Poortvliet** 10.00 en 18.30 uur ds. A. Schot; **Puttershoek** 19.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Ridderkerk** 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 18.30 uur ds. M. Joosse; **Rijssen-Noord** 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rijssen-West** 9.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rilland-Bath** 14.00 uur ds. L. van der Kuijl en 18.00 uur ds. J.J. Tanis; **Rotterdam-Alexanderpolder** 14.30 uur ds. G.J. Baan; **Rotterdam-Centrum** 18.00 uur stud. J. Janse; **Rotterdam-Zuidwijk** 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Sint Philipsland** 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Sliedrecht** 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Soest** 9.30 uur ds. W. Silfhout en 16.00 uur ds. W. Visscher; **Spijkensisse** 14.30 uur ds. H.A. van Zetten; **Sprang-Capelle** 15.00 uur ds. E. Bakker; **Stolwijk** 10.00 (H.D.) en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terneuzen** 10.00 uur ds. C. Harinck en 18.00 uur ds. A.E. Brijder; **Terwolde-De Vecht** 9.30 en 14.30 uur stud. W. de Jong; **Tholen** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Utrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Vlaardingen** 10.00 en 16.30 uur ds. J.M. Evers; **Vlissingen** 18.30 uur ds. M. Boersma; **Waarde** 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Waardenburg** 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 10.00 uur stud. R.T. Michielse en 18.30 uur stud. J.C. Kriekaart; **Werkendam** 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Karens; **Westzaan** 19.00 uur ds. G. van Manen; **Wierden** 9.30 en 18.30 uur ds. B.J. van Boven; **Woerden** 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Yerseke** 9.30 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 18.30 uur ds. W. Harinck; **Zoetermeer** 10.00 en

18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 9.30 en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 15.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen.

DINSDAG 30 JANUARI 2024

Krabbendijke 14.30 uur (huw.bev.) ds. P.C. Vlot; **Marknesse** 19.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Uddel** 19.30 uur ds. C.A. van Dieren.

WOENSDAG 31 JANUARI 2024

Aalburg 19.30 uur ds. F. Mulder; **Aalst** 19.30 uur ds. A. Verschuure; **Barneveld-Centrum** 19.30 uur (H.D.) ds. E.J. Boudewijn; **Beekbergen** 19.30 uur ds. A. Schreuder; **Berkenwoude** 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Drachten** 19.30 uur ds. A. Schot; **Hoogeveen** 19.30 uur ds. A.A. Brugge; **Klaaswaal** 19.30 uur ds. P.C. Vlot; **Oosterend (Texel)** 19.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Rijssen-Noord** 19.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rotterdam-Alexanderpolder** 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Stolwijk** 19.30 uur ds. C. Hogchem; **Utrecht** 19.30 uur ds. W. Harinck; **Wageningen** 19.30 uur ds. B.J. van Boven; **Westzaan** 19.30 uur ds. G. van Manen; **Wolphaartsdijk** 19.30 uur ds. M. Joosse; **Zwolle** 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg.

DONDERDAG 1 FEBRUARI 2024

Alphen aan den Rijn 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; **Capelle aan den IJssel-West** 19.45 uur ds. J.M.D. de Heer; **Leerdam** 19.30 uur ds. M.G. van Middendorp; **Naaldwijk** 19.45 uur ds. W.J. Karels; **Ouddorp** 19.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Oude-Tonge** 19.30 uur ds. M. Karens; **Spijkensisse** 19.30 uur ds. G. Pater.

VRIJDAG 2 FEBRUARI 2024

Terneuzen 15.00 uur (huw.bev.) ds. A.P. Baaijens.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 28 JANUARI 2024

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.30 uur; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser; **Rotterdam** (Gouwstraat 36b) 14.00 uur evang. M. Rozema; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

De kerkenraden van de Gereformeerde Gemeenten in Rijssen delen met droefheid mee dat is overleden haar oud-ouderling

Jan Timmerman

in de leeftijd van 87 jaar.

Gedurende de jaren 1964 - 2012 heeft hij onze gemeente in de Noorderkerk, eerst als diaken en daarna als ouderling, met de liefde van zijn hart, met stichting en achting en met de hem geschonken gaven in eenvoud mogen dienen.

De Heere vertrooste en ondersteunde zijn vrouw, kinderen, klein- en achterkleinkinderen in dit smartelijke verlies. Hij vervulde de lege plaats met Zichzelf en heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraden van:

Gereformeerde Gemeente Rijssen-Noord
Ds. A.T. Huijser, preses
H. Baan, scriba

Gereformeerde Gemeente Rijssen-West
Ds. P.D. den Haan, preses
J. Rolleman, scriba

Gereformeerde Gemeente Rijssen-Zuid
Ds. S.W. Janse, preses
J.W. Rietman, scriba

Rijssen, 20 januari 2024

Bent u ook op zoek naar mooie **raambekleding**? Wij komen vrijblijvend bij u thuis adviseren! We nemen naast veel kleur en stofstalen ook jarenlange ervaring mee. Bel Jan op 06-36294314 of kijk op wiltraamdecoratie.nl

Omega-3 Plus (Neolife): verbetert de concentratie en het geheugen, voor soepele gewrichten, gevoelige spieren, goed voor bloeddruk en een verantwoord cholesterolgehalte. Speciale aanbieding tot 31/1/24. Komme 06-34826766 www.naturalhealthproducts.nl Kortingscode: 3kv24

UW ORGEL- ÉN PIANO SPECIALIST

www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611

13e BETUWSE MANNENZANG
Grote of St. Maartenskerk in Tiel
D.V. vrijdag 2 februari 2024, 19.30 uur
Niet-ritmische psalmzang met bovenstem, orgel en trompetten!
Toegang uitsluitend mannen. Info: www.betuwsebovenstemgroep.nl

 begrafenisverzorging
Den Hollander

- Alleen begravenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

☎ 010 - 460 05 09
✉ info@tdenh.nl
🌐 www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

ORGELBOUW ADVIES COMMISSIE

een betrouwbare partner!

- NIEUWBOUW
- RESTAURATIE
- OVERPLAATSING
- ONDERHOUD

ook voor
akoestische
vraagstukken

Voor meer informatie:
Dhr. H. den Hollander
T (010) 435 44 35
E h.den.hollander@kliksafe.nl

VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Hart voor je naaste
Hart voor de zorg
Hart voor ouderen

Onze vacatures

- Oproepkracht (niveau 2, 3 of 4)
- Vakantiemedewerker
- Helpende Plus
- Verzorgende IG
- Verzorgende IG (nachtdiensten)

www.elim-barneveld.nl/vacatures

HULP NA EEN ongeval

Bent u slachtoffer van een ongeval? Heeft u hierdoor schade? DB Letselschade kan u geheel kosteloos begeleiden bij het verhalen van uw schade.

db-letselschade.nl
0252-701108

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer
T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

Van der Boom Boeken en Muziek

Voorstraat 41
3245 BG Sommelsdijk
Telefoon 0187 - 48 26 14
www.boekhandelvanderboom.nl
E-mail: info@boomboek.nl

BOEKEN EN MUZIEK VAN DER BOOM

Genieten van Hollandse gastvrijheid in een Duitse sfeer

Ons hotel beschikt over hotelkamers voor 2 personen tot volledige ingerichte appartementen tot 7 personen. Kom naar het mooiste plekje in het Sauerland.

*** LANDHAUS FORRA
Tel.: +49 2975228

Heeft u iets te vieren? Informeer naar de mogelijkheden

www.landhausforra.com

Begrafenisonderneming

Treur

tel. 030 692 42 58
06 573 156 89

info@begrafenisondernemingtreur.nl
begrafenisondernemingtreur.nl

Begrafenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van alleen begrafenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Waardenburg	0418 - 652 039
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838

info@begrafenisondernemingdejongh.nl
www.begrafenisondernemingdejongh.nl

ANDANTE
-orgelcentrum-

Uw dealer van

Johannus Monarke Content Domus Viscount Mixtuur
(Hauptwerk orgels)

* Ruim assortiment bladmuziek (ook klavier)
* Verkoop en verhuur, ook voor zaal en kerk
* Collectie kleine blaasinstrumenten

Industrielaan 26 • Veenendaal • tel 0318 - 50 50 63
www.andanteorgels.nl

Rehobôth
School voor reformatorisch basisonderwijs

VACATURE

WIJ ZOEKEN EEN DIRECTEUR-BESTUURDER MET VISIE

Bekijk de profielschets en de vacaturefilm op onze website

SOLLICITEREN OF MEER WETEN?

A Genemuiden
T 038 385 48 47
www.rbsgenemuiden.nl

ruimte & groen

Zit groen in je bloed?

Wij ontwerpen tuinen, bedrijfstuinen, zorgtuinen, parken, pleinen, centra, landschappen en nog veel meer wat je buiten ziet. Wij denken vanuit groen.

- Junior Landschapsarchitect-ontwerper
- Groenadviseur techniek/beheer

Meer info?

- www.ruimte-groen.nl
- jhs@ruimte-groen.nl
- of bel/mail José Simonse 06-30 54 31 38

Scan voor meer info

Stichting Muziek voor elkaar brengt muziek en goede doelen samen

500 KINDEREN ZINGEN

psalmen voor
Wilhelmina Kinderziekenhuis
MARIA MAGDALENAKERK GOES

DV vrijdag
2 februari 2024
19.30 uur

iedereen van harte welkom

Peter Wildeman orgel
Joost van Belzen vleugel
Noortje van Middelkoop panfluit
Wim Posthuma dirigent
Dhr. G.A. Terlouw spreker

Kinderen kunnen zich aanmelden op www.muziekvoorelkaar.nl
Toegang vrij - Bestel uw gratis toegangsbevisen op koopkaartje.nl
SCAN QR-CODE VOOR TOEGANGSBEWIJZEN, DONATIES EN LIVESTREAM
Bestellen of meekijken: www.muziekvoorelkaar.nl/goeswkz

Last van stress of voel je je opgebrand?

Zoek je deskundige hulp waar je snel terecht kunt?

www.carienvandenberg.nl

Vos
begrafenisverzorging

Wij verzorgen alléén begrafenissen in elke woonplaats in Nederland, maar voornamelijk op de Veluwe, in Kampen en omgeving en in Rijssen en omgeving.

Dag en nacht bereikbaar en beschikbaar.

Regio Kampen, IJsselmuiden, Genemuiden
Ditmar Markusse T 038 33 323 83

Regio Rijssen, Enter, Wierden
Benny Vos T 0548 540 053

Anja van den Belt - van den Dijk, Contactpersoon / verzorgdame

Regio Veluwe en omliggende gebieden
Johan van Lagen, Benny Vos & Mark Vos T 0577 401 689

Vertrouwd verzorgd

www.begrafeniszorgingvos.nl

MARIA HOEVE
BOEDEN

Nieuw in de Alblasserwaard!

VERGADEREN | OVERNACHTEN | GENIETEN

0183 - 741 030
WWW.MARIAHOEVE-HOORNAAR.NL

Terlouw Parket Ede, voor het leveren, leggen en renoveren van **houten vloeren**.
Bel Kees Terlouw op 06-24241402 of mail naar info@terlouwparket.nl

Woudenberg/Scherpenzeel
Vakantiehuisje, stacaravans en kampeerplekken te huur op mini-camping.
www.kleinoudenhorst.nl / 0640023232

Bruinisse: Boek nu uw vakantie op onze gezellige camping!
Safaritent/stacaravan/kampeerplaats.
Kijk op www.dewelblok.nl
Tel. 0111-482523

VAN MANEN
kerkinterieurs

WWW.KERKINTERIEURS.NL

Nette zelfgemaakte meisjeskleding
www.violantefashion.nl
Nu ook voor al uw party's (Marianne en Marcmarcs) 06-83332527

Vakantie terugverdienen?
www.diskoffer.nl
vakanties met zondagsrust

NIEUW! 'Vlucht op de berg' door G. de Rooij. Armeniërs willen deportatie voorkomen. Er gebeurt in 40 dagen heel veel! Komt er redding? Vanaf 15 jaar. Gebaseerd op ware gebeurtenissen. Nu in de boekwinkel, 225 blz., € 15,90.

Admodum

Jouw onderneming topfit!
Ben jij op zoek waar je kan verbeteren?

SCAN DE QR-CODE →

URGENT

LOOKING FOR A REWARDING CAREER IN EDUCATION?

We are currently hiring for multiple full-time and part-time teaching positions!

CHILLIWACK, BC, CANADA

SEND RESUME AND COVER LETTER TO:

Mr. Jan Neels - jneels@mccs.ca
Mr. Jacob Kerkhoff - jkerkhoff@mccs.ca
WWW.MCCS.CA/LOOKING-AHEAD

MOUNT CHEAM
CHRISTIAN SCHOOL

buitenpraktijk Mark.

Buiten is er ruimte.
Ruimte voor gesprek, ruimte voor jou.

Psychosociaal therapeut
mark@buitenpraktijkmark.nl

+31 (0)6 53 29 69 57
buitenpraktijkmark.nl

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Printplaatreparatie.nl in **Woudenberg** zoekt reparateur met ervaring, bijv. uit hobby, 16-38 uur p/w.

Reformatorische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Tevens voor mediation en zakelijke advisering.

Drs. J.C. de Jonge en mw. drs. M.J. de Jonge - Brouwer.

44 R I-straat 2, 4051 AR Ochten

0344 - 667042 of info@rpnederland.nl

www.rpnederland.nl

ZET EEN NIEUWE STAP IN JE CARRIERE!

Ben je de collega die we zoeken? Neem contact op!

1. Vertegenwoordiger buitendienst Zuid-Nederland

Verkoop Prisma horloges en juwelier software aan juweliers in het zuiden van Nederland (onder de A15).

2. Commercieel medewerker binnendienst

Ondersteun verkoop en administratie en voer commerciële telefoongesprekken met klanten.

3. Support medewerker software

Help juweliers bij het gebruik van hun kassasysteem.

Excellent

Middelweg 8D, Asperen

Ontdek ons:

www.excellentwebshop.nl en info.prismanote.com

Neem nu vrijblijvend contact op:

0345 - 631 776

info@excellentwebshop.nl

Waarom Paul Roescher?
Wij geven u twaalf redenen! **2**

Europa's grootste keus

Braziliaans eiken Keuken compleet zoals opgesteld en inclusief getoonde 3 apparaten.

Kraakprijs! 1564,-

PAUL ROESCHER
KEUKEN • BAD • VLOER • HAARD

Totaal 17.500 m² in Rijssen en Apeldoorn
Tel. 0548 530 350 www.paulroescher.nl

Zorgen voor een kind met een beperking vraagt veel van ouders. Het kost vaak meer en andere inspanning om dit kind op te voeden en de liefdevolle zorg te geven die het nodig heeft. Soms is het fijn om hierbij extra mogelijkheden te hebben.

Zorgboerderij **de 3 margen** staat in een prachtige ruime omgeving, waar jullie kind de ruimte geboden wordt om te ontspannen en nieuwe vaardigheden aan te leren. Hier kan ieder kind 'gewoon' kind zijn en genieten van alles wat er te zien en beleven valt. Ondertussen heb je als ouders even tijd voor wat anders of de andere kinderen.

Op **de 3 margen** vind je een eigen sfeer die aansluit op de thuissituatie en levensovertuiging. Kinderen voelen zich gemakkelijk thuis en kunnen zich verder ontwikkelen en contact maken met de andere kinderen op de boerderij.

Wij bieden op **de 3 margen** met name dagbesteding aan kinderen tussen de 4 en 18 jaar. Wanneer gewenst is er de mogelijkheid om door te groeien naar logeer-opvang in één van de logeerkamers. Dit kan soms net even de extra ondersteuning geven die nodig is.

Bent u benieuwd of dit bij u en uw kind past? Neem dan eens contact op met Suzan Meerkerk van **de 3 margen**.

Schoonenburgweg 9 | 2957 LB Nieuw-Lekkerland | tel. 0184 683 390 | www.de3margen.nl

Te huur: MIDDENWONING, 3 slpk., ruime zolder, in kindvr. wijk in **Barneveld**. Vanaf mei 2024, min. 1 jr - max. 2 jr, € 1.400,- p/m. Tel. 06 24 99 61 96.

Stolk Orgels | 1988 **35** JAAR 2023

DE SPECIALIST IN:

- DIGITALE ORGELS
- ZAAL- EN KERKORGELS
- HAUPTWERKORGELS
- VERHUUR

NIEUWERKERK A/D IJSSEL **KRABBENDIJK**
Vrijheidslaan 55 Oostpolderweg 1s
0180 31 56 52 | WWW.STOLKORGELS.NL

Praktijk den Uijl

- HULPVERLENING
- COACHING
- TRAINING
- TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke
T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuijl.nl
| www.praktijkdenuijl.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

DV februari nieuwe, bijzonder mooie puzzel '**Bunyan's dream**'. Teken nu in bij bkh of www.ramshoorn.nl

Te huur voor een half jaar: nieuwe vrijstaande woning voor 2 personen. Aan de bosrand, vrij uitzicht. Tussen Uddel en Garderen. Inl.: 06-54201335.

Altijd al naar **AFRIKA** gewild? *Alleen, samen of met een groep?* Usafiri Travel biedt verantwoorde en onvergetelijke reizen aan!
www.usafiritravel.com / info@usafiritravel.com / 06-36539530

Te huur: hoekwoning nabij centrum van Barneveld. **Slaap- en badkamer op bg.** Woning is instapklaar, eigen oprit en mogelijkheid voor een appartement op de verdieping. Beschikbaar ca. mei '24. Meer info: Westeneng Makelaardij, 0342-415589.

Wernsen Bouw en Montage is op zoek naar een **Monteur** voor onze Totaalbouw. Een indruk van welke projecten wij realiseren? Zie onze website: **www.wernsenbouwenmontage.nl** Bel of app met Arjen de Reus voor een afspraak: 06-82516382

(Ambts) kostuums
een gevarieerde en stijlvolle collectie voor elke gelegenheid

den Engelsman & van Driel

Voorstraat 15 - Sint-Annaland - Tel. (0166) 65 24 90
www.denengelsmanenvandriel.nl

Bewuste keuze

Colofon

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul, ds. G.W.S. Mulder

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar:

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop drukkerij:

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-morgen 9 uur.

Advertenties € 1,90 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen:

voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:

A.C. Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T. 001 269 720 3533
E. saambinder.noordamerika@gmail.com

Enkele handige websites

Gereformeerde Gemeenten:
Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin:
www.gemeenteengezin.nl
Studenten: www.werkgroepstudenten.nl
Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Uit:

Het levenslied van Robert

Andrew Bonar is op zoek naar de Jakobsbron bij Sichar. Na een tocht langs de berg Gerizim, waarover de Samaritaanse vrouwen vragen stelde, komen ze bij een gewelf dat boven de put gemetseld is. Plotseling laat hij zijn Bijbel in de twintig meter diepe put vallen.

Bij thuiskomst heeft hij veel te vertellen.

'Maar mijn Bijbel ben ik kwijt', zegt hij spijtig.

'Je mag mijn Bijbel wel lenen. Ik heb een nieuwe gekregen van de familie Thain voor onderweg', zegt Robert.

Zoals zo vaak moet hij aan alle geliefden denken, die hij in Schotland achterliet. Aan zijn ouders, zijn zus Elisa, tante Clarence, de familie Thain, Jessie... Wat heeft ze altijd een diepe blik in haar ogen en wat was ze verdrietig bij het afscheid.

'Waar ben je helemaal met je gedachten?' vraagt Andrew.

'In Schotland,' zegt Robert vlug. 'Ik moet nodig weer eens wat brieven schrijven. Hier is mijn Bijbel, maar wees er zuinig op.'

'Ja, het was een onbeschrijfelijk gevoel toen ik mijn Bijbel in de diepte liet vallen'. 'Onbeschrijfelijk?' zegt Robert dromerig. 'Als jij in mijn Bijbel leest, zal ik ondertussen proberen een gedicht te maken'. Dezelfde avond, met in de verte de spiegeling van de Middellandse Zee, schrijft Robert verschillende brieven. En hij maakt een begin met het beloofde gedicht over zijn Bijbel:

*Geliefde Bijbel, moet ik u eens kwijt,
Gezel bij mijn gezwoeg in vree of strijd,
Mijn raadsman, die mij troost in angst of smart,
Gids, die mij leidt door deze wereld, zo verward!
In donk're nacht een schijnsel voor mijn voet,
In blijde tijd als honingdruppels zoet...
Toen ik mijn rustig huis voor 't eerst verliet
Op Uw bevel tot heil voor d 'Israëliet,
Sprak U zo mild: 'bid voor Jeruzalem,
Wie haar bemint: de HEERE zegent hem...'* ♦

Tien Geboden?

Een Joodse wetgeleerde leerde dat God aan Israël naast de Tien Geboden er nog 630 gaf.

Wat zegt Gods Woord? Een korte Bijbelstudie voor jongeren.

In Psalm 15 vraagt David: wie zal wonen op de berg van Gods heiligheid? Hij geeft tien concrete voorschriften:

1. Oprecht wandelen en gerechtigheid werken;
2. Met je hart de waarheid spreken;
3. Met je tong niet achterklappen;
4. Niemand kwaad doen;
5. Geen smaadrede opnemen tegen je naaste;
6. Verworpenen verachten;
7. Mensen eren die God vrezen;
8. Heb je een eed gezworen, houd woord, ook al is het in je nadeel;
9. Niet woekeren met je geld;
10. Geen geld nemen tegen onschuldigen.

Jesaja maakt er zes geboden van (Jes.33:15): 1. Rechtvaardig leven; 2. Billijkheden spreken (wat goed en recht is); 3. Geen oneerlijke winst maken; 4. Geen geschenken aan-nemen (omkoperij); 5. Je oor sluiten om geen bloedschulden te horen; 6. Je ogen sluiten en geen kwaad zien.

Kan het nog korter?

De profeet Micha vat Gods wil samen (Micha 6:8) in drie bevelen: 1. Recht doen; 2. Weldadigheid liefhebben; 3. Ootmoedig wandelen met je God.

Jesaja 56:1 telt er maar twee: 1. Bewaar het recht en 2. Doe gerechtigheid. Veeherder Amos uit Tekóa spant de kroon. Kort en bondig (Amos 5:4) preekt hij wat de wil van God in jouw en mijn leven is: 'Zoekt Mij, en leeft'. Zo wil God gediend, zo moet Hij gezocht worden.

Maar... wie kán ooit Gods berg beklimmen? Bestudeer de Bijbel en vraag om geestelijk licht. Dan kom je uit bij de Bergbeklimmer van Golgotha. Hij alleen was volkomen gehoorzaam aan ál Gods geboden. Daarom is er verwachting voor oude én jonge wetsovertreders.

Wat is Bijbelstudie voor jongeren? Gods Woord legt zichzelf uit. Altijd Schrift met Schrift vergelijken, zei mijn jeugddominee. 'Zoekt Mij, en leeft'. ♦

Leestip: genoemde Bijbelteksten

P.C. Beeke, Middelburg

Vraag en antwoord

door
ds. Labee

God zien

Onze Heidelbergse Catechismus spreekt in Zondag 35 uit dat God niet 'kan en mag' worden afgebeeld. Tegelijk leert ons de Heilige Schrift dat de kinderen van God 'Hem zullen zien gelijk Hij is'. Hoe moeten we dit verstaan?

God de Vader

De eniggeboren Zoon van de Vader spreekt in Johannes 4 vers 24 tot de Samaritaanse vrouw: 'God is een Geest en die Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en waarheid'. Daarbij schrijven onze kanttekenaren: 'Dat is, een geestelijk, onzienlijk Wezen, en wil daarom gediend worden met een dienst die met Zijn natuur overeenkomt, dat is, die inwendig en geestelijk is, voortkomende uit een oprecht en gelovig hart'. Van die eeuwige God als 'geestelijk, onzienlijk Wezen' kán en mág geen afbeelding worden gemaakt. Wat zouden we af willen beelden of uit willen drukken? Hij heeft eeuwige heerlijkheid, is onmetelijk en almachtig. Wie zou kunnen blikken in de felle gloed van de zon? God is een Geest en daarmee onzienlijk.

Toch spreekt de Heilige Schrift wel over 'God zien'. We noemen opnieuw een woord van Jezus: 'Zalig zijn de reinen van hart; want zij zullen God zien' (Matth. 5:8). De apostel Paulus spreekt ook in tere woorden over dit geheim: 'Want wij zien nu door een spiegel in een duistere rede, maar alsdan zullen wij zien aangezicht tot aangezicht; nu ken ik ten dele, maar alsdan zal ik kennen gelijk ook ik gekend ben' (1 Kor. 13:12).

Een zogenaamde lekentheoloog, Nicolaas Simons van Leeuwarden (1648-1730), schrijft over dat 'zien' naar aanleiding van het gesprek van Jezus met Nicodemus. Het gaat dan om de woorden: 'Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien' (Joh. 3:3). We citeren: 'Zien is daar genieten, hebben, bezitten. Zo is dan hier de zin: als iemand niet wederom geboren is, kan hij die zalige staat van

een onderdaan van Christus' Koninkrijk te zijn, niet deelachtig zijn. Hij kan die voorrechten ook niet genieten, niet bezitten, en niet ingaan in die zalige staat. Daar krijgt men alleen maar deel aan door de wedergeboorte. Dit Koninkrijk van God ziet, geniet en ontvangt de wedergeborene, en gaat daarin. In dit leven op aarde opent God door Zijn Geest dat hart niet alleen, zoals dat van Lydia (Hand. 16:14), wanneer de mens het Woord van het Evangelie of het Woord des Koninkrijks (Matth. 13:19) in zijn hart ontvangt; Hij maakt dat Woord ook in het hart werkzaam. Na dit leven ziet en geniet men dit Koninkrijk van God in volkomenheid. De ziel geniet, zodra die uit dit lichaam wordt ontbonden, onmiddellijk de verzadigende tegenwoordigheid van Christus. Wat het inhoudt tot dat Koninkrijk van God te behoren, ondervindt die ziel dan in volle kracht'.

God de Zoon

Het laatste stukje uit de vraag 'Hem zien gelijk Hij is', betreft onze kanttekening op de Middelaar. We lezen deze woorden in 1 Johannes 3 vers 2: 'Geliefden, nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen. Maar wij weten dat als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem zullen gelijk wezen; want wij zullen Hem zien gelijk Hij is'. Het is nuttig de verschillende kanttekeningen bij dit tekstwoord te overdenken die Christus tekenen aan de rechterhand van de Vader. En de bruidskerk zal in gemeenschap met de zeven Geesten voor de troon, in en door Jezus 'zien' op de Vader. 'Want die Mij gezien heeft, die heeft den Vader gezien' (Joh. 14:9b).

Lezer(es), is dat ook uw vooruitzicht? ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.